

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 31S/5/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5021200022
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Brniaková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5021200022.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako správny súd, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Brniakovej a členiek senátu JUDr. Zuzany Krivdovej a Mgr. Silvie Tisovej (sudkyne spravodajkyne), v právnej veci žalobcu: Y. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom I. O. XX/XX, XXX XX L. - G., právne zastúpený: Advokátska kancelária STEHURA & partners, v.o.s., so sídlom Fraňa Kráľa 2080, 022 01 Čadca, pracovisko Dolný val 574/7, 010 01 Žilina, IČO: 47 246 863, proti žalovanému: Okresný úrad Žilina, odbor opravných prostriedkov, referát katastra nehnuteľností, so sídlom Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina, za účasti ďalšej účastníčky konania: E. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom XXX XX H. X. XXX, právne zastúpená: Advokátska kancelária JUDr. Chlapík s. r. o., Sládkovičova 13, 010 01 Žilina, IČO: 47 232 072, v konaní o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. Xo-25/2020-Ko, Číslo spisu OU-ZA-OOP5-2020/049033-001 zo dňa 26.11.2020, takto

rozhodol:

Krajský súd v Žiline žalobu z a m i e t a .

Žalobcovi, žalovanému a ďalšej účastníčke právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

1. Okresný úrad Žilina, katastrálny odbor (ďalej len „prvostupňový správny orgán“ alebo „správa katastra“) podľa ust. § 34 a nasl. zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov (ďalej len „katastrálny zákon“) na základe listiny č. Z 505/2020 dňa 27.04.2020 vykonal v katastri nehnuteľností (ďalej aj len „KN“) na listoch vlastníctva (ďalej len „LV“) nasledovný zápis:

na LV č. XXXX v k.ú. L. bolo vlastnícke právo k bytu č. XX, vchod 3, 6. poschodie nachádzajúci sa v obytnom dome so súp. č. XXXX, ktorý je postavený na parcele registra C KN č. 7947 a ktorému prináleží podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a príslušenstva vo veľkosti 84/3332,

na LV č. XX v k.ú. G. bolo vlastnícke právo k nehnuteľnostiam: parcela registra C KN č. 375 a dom so súp. č. XX, ktorý je postavený na parcele registra C KN č. 375,

na LV č. XXXX v k.ú. G. bolo vlastnícke právo k nehnuteľnostiam: parcela registra C KN č. 369, 370/1, 370/2 a stavba: Iná budova so súp. č. X, ktorá je postavená na parcele registra C KN č. 369,

zapísané v prospech podielových spoluvlastníkov:

Y. I. r. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. XXXX/X, XXX XX

L., v spoluvlastníckom podiele 1-ina (ďalej len „žalobca“),

E. I. r. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. X.

XXX, XXX XX, v spoluvlastníckom podiele 1-ina (ďalej len „ďalšia účastníčka“),

Zápis bol vykonaný na základe návrhu podaného žalobcom, zaevidovaného pod Z 505/2020, pričom jeho prílohami boli: sobášny list, LV č. XXXX k.ú. G., LV č. XX k.ú. G., LV č. XXXX k.ú. L.. Dňa 14.02.2020 bol návrh doplnený aj o listiny: úradne overená kópia právoplatného rozsudku Okresného

súdu Žilina sp. zn. 27C/175/2010, kópia živnostenského listu č. ŽO-3331/1992 vydaného 10.11.1992 a kópia živnostenského listu č. OŽP-1/2006/01286-4/CR1 vydaného dňa 30.06.2006.

Pred vykonaním záznamu Z 505/2020 do KN boli údaje katastra na LV XXXX v k. ú. L. a na LV č. XX v k. ú. G. evidované v prospech žalobcu a ďalšej účastníčky v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov (ďalej len „BSM“) a na LV č. XXXX v k. ú. G. na vlastníka: E. I. - HE - Ó ODIEVANIE, IČO: 14 165 295, H. X. XXX, s titulmi nadobudnutia: Kúpna zmluva č. 958/01 - 88/01, Kúpna zmluva č. V 5426/01 - 3/02, teda ako fyzickej osoby - podnikateľa (živnostníka), a to podľa legislatívnej úpravy (§ 7 písm. c) katastrálneho zákona) platnej v čase vydania právoplatných rozhodnutí o povolení vkladu - kúpnych zmlúv č. V 958/01, V 5426/01.

Správa katastra dňa 27.04.2020 vydala rozhodnutie pod V 2827/2020, ktorým podľa ustanovenia § 31 ods. 3 katastrálneho zákona povolila vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností v prospech ďalšej účastníčky v podiele 1-ina k nehnuteľnostiam evidovaným na LV č. XXXX v k. ú. L., a to na základe kúpnej zmluvy uzavretej medzi žalobcom ako predávajúcim a ďalšou účastníčkou ako kupujúcou.

2. Ďalšia účastníčka dňa 19.06.2020 požiadala podľa ustanovenia § 59 ods. 1, ods. 2 písm. a) Katastrálneho zákona, aby správa katastra opravila na LV č. XXXX, k.ú. G. (ďalej len „LV č. 1093“) zápis záznamom Z 505/2020, ktorý nemal byť vykonaný, pretože neboli splnené podmienky pre vykonanie takéhoto záznamu.

Správa katastra rozhodnutím Číslo: X-174/2020 zo dňa 18.08.2020 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) návrh ďalšej účastníčky na opravu chyby v katastrálnom operáte zamietla podľa § 59 ods. 2 písm. a) v spojení s písm. d) katastrálneho zákona.

Rozhodnutie správa katastra odôvodnila tým, že údaje evidované na LV č. XXXX v k. ú. G. sú evidované v súlade s návrhom na listine č. Z 505/2020 a jeho prílohami, pričom správa katastra postupovala podľa ust. § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka (zákon č. 40/1964 Zb., ďalej len „OZ“) a § 36 ods. 2 katastrálneho zákona, čo podľa prvostupňového správneho orgánu nie je dôvodnom na opravu chyby v katastrálnom operáte podľa ust. § 59 ods. 2 písm. a) katastrálneho zákona. Zrušenie zápisu listiny č. Z 505/2020 nie je možné podľa správy katastra vykonať cez opravu chyby v katastrálnom operáte podľa ust. § 59 ods. 2 písm. d) katastrálneho zákona, nakoľko od jej zápisu do KN došlo k zmene vlastníckeho práva na LV č. XXXX v k. ú. L.. Keďže ďalšia účastníčka žiadala vykonať opravu chyby na LV č. XXXX podľa ust. § 59 ods. 2 písm. a) katastrálneho zákona, bolo o tomto návrhu rozhodnuté aj v zmysle tohto ustanovenia. Z obsahu podaného návrhu však podľa prvostupňového správneho orgánu vyplýva, že žiada opraviť údaje na LV č. XXXX z dôvodu, že zápis listiny Z 505/2020 nemal byť vykonaný, pretože neboli splnené podmienky pre vykonanie takéhoto záznamu, t. j. na opravu údajov, ktoré boli zapísané do KN v rozpore s § 36 ods. 2 katastrálneho zákona, na ktorú opravu sa vzťahuje ustanovenie § 59 ods. 2 písm. d) katastrálneho zákona.

3. Žalovaný rozhodnutím č. Xo-25/2020-Ko, Číslo spisu OU-ZA-OOP5-2020/049033-001 zo dňa 26.11.2020 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“ alebo „druhostupňové rozhodnutie“) zmenil prvostupňové rozhodnutie a podľa ustanovenia § 59 ods. 2 písm. a) katastrálneho zákona opravil chybu v katastrálnom operáte na LV č. XXXX v „Časti B: Vlastníci a iné oprávnené osoby“ tak, že zrušil zápis podielových spoluvlastníkov: Y. I. r. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. XXXX/X,XXX XXL., v spoluvlastníckom podiele 1/2 (pod porad. č. 3) a E. I. r. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. X. XXX, XXX XX, v spoluvlastníckom podiele 1/2 (pod porad. č. 4) a obnovil pôvodný zápis: E. I. - HE - Ó ODIEVANIE, IČO: 14 165 295, bytom H. X. XXX, titul nadobudnutia Kúpna zmluva č. V 958/01 - 88/01, Kúpna zmluva č. V 5426/01 - 3/02.

Napadnuté rozhodnutie žalovaný odôvodnil tým, že údaje evidované na LV č. XXXX sú v rozpore s verejnou listinou, na základe ktorej bol vykonaný zápis do katastra nehnuteľností, a teda je dôvod na vykonanie opravy chyby podľa ust. § 59 ods. 2 písm. a) katastrálneho zákona. Pri zápise žiadosti záznamom č. Z 505/2020 bola prílohou verejná listina - rozsudok Okresného súdu Žilina sp. zn. 27C/175/2010 zo dňa 28.06.2013, ktorým bolo manželstvo žalobcu a ďalšej účastníčky rozvedené. Rozsudok o rozvedení manželstva je rozsudkom určujúcim osobný stav manželov, avšak nerieši ich majetkové pomery. Úprava majetkových pomerov v prípade, ak si manželia do troch rokov od zániku manželstva, a teda aj od zániku BSM nevyporiadali BSM dohodou alebo ak BSM nebolo na návrh podaný do troch rokov od jeho zániku vyporiadané rozhodnutím súdu, je upravená v ust. § 149 ods. 4 OZ tak, že nehnuteľné veci sú v podielovom spoluvlastníctve a podiely oboch spoluvlastníkov sú rovnaké. V čase zápisu záznamu č. Z 505/2020 bola na LV č. XXXX evidovaná E. I. - HE - Ó ODIEVANIE ako výlučná vlastníčka, preto mal prvostupňový správny orgán tento údaj rešpektovať. Podľa žalovaného správny orgán si nemôže sám urobiť záver o tom, čo patrí do BSM, ale vychádza z údajov evidovaných v KN a

z predložených listín k návrhu. Prílohou na vykonanie záznamu nebola žiadna listina, ktorá potvrdzuje vlastnícke právo k nehnuteľnosti v prospech žalobcu, resp. že nehnuteľnosti evidované na LV č. XXXX patria do BSM. Právnym prostriedkom na dosiahnutie zmeny údajov v KN je určovacia žaloba, či tu právo je alebo nie je. Podkladom na vykonanie zápisu práv k nehnuteľnostiam teda môže byť právoplatný rozsudok súdu, ktorým by súd určil, či tu právo je alebo nie podľa § 137 Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej len „CSP“).

Na základe predloženého rozsudku Okresného súdu Žilina sp. zn. 27C/175/2010 zo dňa 28.06.2013 o rozvode manželstva mali byť do podielového spoluvlastníctva bývalých manželov (žalobcu a ďalšej účastníčky) zapísané len nehnuteľnosti, ktoré patrili do BSM v zmysle predložených listín tak, ako sú zapísané na LV č. XXXX v k. ú. L. a LV č. XX v k. ú. G. Žalovaný poukázal na list Okresnej prokuratúry Žilina označený ako Upovedomenie o spôsobe vybavenia podnetu č. Pd 222/20/5500-4 zo dňa 09.10.2020, z ktorého však nie je zrejmé, ako sa Okresná prokuratúra Žilina vysporiadala so skutočnosťou, že nehnuteľnosti evidované na LV č. XXXX boli zapísané do výlučného vlastníctva ďalšej účastníčky, nakoľko Okresná prokuratúra Žilina cituje len ust. § 149 ods. 3 OZ. Nie je zrejmé z tohto podania, či správny orgán môže sám rozhodnúť, ktoré veci patria do BSM, teda či do BSM patria aj nehnuteľnosti, ktoré sú evidované vo výlučnom vlastníctve jedného z manželov.

Ak správa katastra uviedla vo výroku prvostupňového rozhodnutia aj ust. § 59 ods. 2 písm. d) katastrálneho zákona, bolo to z dôvodu, že ďalšia účastníka v návrhu na opravu chyby v KN požadovala opravu záznamu č. Z 505/2020, ktorý nemal byť vykonaný, pretože neboli splnené podmienky na vykonanie takéhoto záznamu; túto úpravu stanovuje § 59 ods. 2 písm. d) katastrálneho zákona. Naproti tomu podľa žalovaného ďalšia účastníčka zmätočne uviedla, že požaduje opravu podľa ust. § 59 ods. 2 písm. a) katastrálneho zákona, ktorý zakotvuje možnosť opraviť chybné údaje katastra ak sú v rozpore s rozhodnutím o povolení vkladu, verejnou listinou alebo inou listinou, na základe ktorej bol vykonaný zápis do katastra. Keďže správa katastra odôvodňovala svoje rozhodnutie tým, že nebol dôvod vykonať opravu chyby, nakoľko údaje katastra sú v súlade s návrhom listiny č. Z 505/2020 a jeho prílohami, mal preto vo výroku uviesť len § 59 ods. 2 písm. a) katastrálneho zákona, pretože obe ustanovenia (teda aj § 59 ods. 2 písm. d) katastrálneho zákona) nie je možné vo výroku rozhodnutia použiť súčasne.

4. Včas podanou správnu žalobou žalobca žiadal preskúmať zákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného, toto zrušiť a vec vrátiť žalovanému na ďalšie konanie. Správnu žalobu odôvodnil nasledovnými žalobnými bodmi:

1/ Z výroku napadnutého rozhodnutia podľa žalobcu vyplýva, že žalovaný zmenil prvostupňové rozhodnutie a vykonal opravu chyby v katastrálnom operáte na LV č. XXXX podľa ust. § 59 ods. 2 písm. a) katastrálneho zákona, čo aj uviedol na strane 9 napadnutého rozhodnutia. Z následného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia však žiadnym spôsobom nevyplýva, v čom videl žalovaný rozpor údajov evidovaných na LV č. XXXX s verejnou listinou, na základe ktorej bol vykonaný zápis do katastra nehnuteľností. Na druhej strane však toto svoje rozhodnutie zdôvodňuje postupom podľa § 59 ods. 2 písm. d) katastrálneho zákona t.j. že prílohou na vykonanie záznamu nebola žiadna listina, ktorá potvrdzuje vlastnícke právo k nehnuteľnosti v prospech žalobcu, a teda zápis listiny Z 505/2020 nemal byť vykonaný.

Z tohto krajne zmätočného odôvodnenia rozhodnutia nie je podľa žalobcu možné žiadnym spôsobom vyvodit', aký relevantný dôvod na opravu chyby v katastrálnom operáte má žalovaný na zreteli. Podľa § 59 ods. 2 písm. a) katastrálneho zákona sa môže postupovať, keď podklad pre vklad, záznam alebo poznámku je správny, avšak orgán katastra vykonal chybu v zápise t.j. zápis nezodpovedá tomuto podkladu, a preto treba pristúpiť k oprave vzniknutej chyby. Žalovaný neuvádza ani jeden dôvod v čom videl rozpor údajov evidovaných na LV č. XXXX s verejnou listinou, na základe ktorej bol vykonaný zápis do katastra záznamom č. Z 505/2020, pritom žalovaný pri svojom rozhodnutí vychádzal zo skutkového stavu zisteného prvostupňovým správnym orgánom, ktorý podľa jeho názoru dostatočne zistil skutkový stav veci.

Z rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu však vyplýva, že tento nezistil žiaden rozpor údajov evidovaných na LV č. XXXX s verejnou listinou, a teda nezistil dôvod na postup podľa § 59 ods. 2 písm. a) katastrálneho zákona. Na základe uvedeného zistenie skutkového stavu žalovaným treba hodnotiť ako nedostačujúce na riadne posúdenie veci resp. že skutkový stav, ktorý vzal žalovaný za základ napadnutého rozhodnutia nemá oporu v administratívnom spise.

Podľa žalobcu z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalovaný pristúpil k vykonaniu opravy chyby v katastrálnom operáte z dôvodu, že zápis listiny Z 505/2020 nemal byť vykonaný, pretože prílohou na vykonanie záznamu nebola žiadna listina potvrdzujúca vlastnícke právo k nehnuteľnosti v prospech žalobcu, a teda podľa názoru žalovaného v danom prípade absentoval podklad spôsobilý

pre vykonanie záznamu Z 505/2020, v dôsledku čoho podľa názoru žalovaného malo dôjsť k zápisu v rozpore s ustanovením § 36 ods. 2 katastrálneho zákona. Na základe uvedeného podľa názoru žalobcu mal preto žalovaný postupovať podľa ust. § 59 ods. 2 písm. d) katastrálneho zákona, a nie § 59 ods. písm. a) katastrálneho zákona.

V tomto smere je preto potrebné prisvedčiť postupu prvostupňového správneho orgánu. Keďže žalovaný v danom prípade nepostupoval podľa ust. § 59 ods. 2 písm. d) katastrálneho zákona, nedošlo z jeho strany k posudzovaniu toho, či sú splnené všetky podmienky stanovené pre takýto postup, a preto nie je možné jeho rozhodnutie považovať za správne a zákonné. Žalovaný sa nezaoberal skutočnosťou, že od zápisu listiny do KN došlo k zmene vlastníckeho práva tak, ako to konštatoval prvostupňový správny orgán, a teda zrušenie listiny Z 505/2020 nebolo možné vykonať cez opravu chyby v katastrálnom operáte podľa § 59 ods. 2 písm. d) katastrálneho zákona.

2/ Žalobca poukázal na to, že manželstvo s ďalšou účastníčkou uzatvoril dňa 23.11.1991, pričom toto bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 27C/175/2010 - 253 zo dňa 28.06.2013 (právoplatným dňa 24.10.2013). Predmetné nehnuteľnosti žalobca s ďalšou účastníčkou kúpili v roku 2001, teda počas trvania manželstva, pričom nijakým spôsobom počas trvania manželstva nemenili rozsah BSM v zmysle § 143a OZ. Taktiež nešlo o veci, ktoré by predstavovali výnimku z BSM. Tým, že by tieto nehnuteľnosti boli užívané len jedným z manželov, resp. slúžili k výkonu povolania žalovanej. Z tohto dôvodu je zrejmé, že tieto nehnuteľnosti boli súčasťou zákonného BSM účastníkov konania. Zánikom manželstva zaniklo aj BSM. Žalobca poukázal na § 149 ods. 4 OZ, podľa ktorého ak do troch rokov od zániku BSM nedošlo k jeho vyporiadaniu dohodou alebo ak nebol podaný návrh na jeho vysporiadanie rozhodnutím súdu do troch rokov od jeho zániku, stanovuje OZ nevyvrátiteľnú právnu domnienku, že došlo k jeho vyporiadaniu. Pokiaľ ide o nehnuteľné veci platí, že sú v podielovom spoluvlastníctve, pričom podiely oboch spoluvlastníkov sú rovnaké. Vzhľadom k tomu podľa názoru žalobcu, keďže nedošlo do troch rokov od zániku BSM k jeho vyporiadaniu dohodou ani nebolo vyporiadanie rozhodnutím súdu, nehnuteľné veci sú v podielovom spoluvlastníctve v podiele 1/2-ina, a teda správny orgán na úseku katastra nehnuteľností nemá ingerenciu nahrádzať rozhodnutie súdu vo veciach určenia vlastníckeho práva resp. určovania spoluvlastníckych podielov, pretože podielové spoluvlastníctvo medzi bývalými manželmi vzniklo priamo zo zákona t. j. ex lege. Žalobca vzhľadom k uvedenému mal za to, že postup správy katastra pri zápise Z 505/2020 bol zákonný.

3/ V tomto prípade rozhodnutie žalovaného je podľa žalobcu nezákonné aj z dôvodu, že žalovaný v konaní o oprave chyby v katastrálnom operáte postupoval tak, že jeho rozhodnutie je v rozpore s § 7 písm. c) katastrálneho zákona, keďže jeho výsledkom je zápis v katastri nehnuteľností, ktorý katastrálny zákon nepripúšťa.

Vlastníkom nehnuteľnosti alebo aj inou oprávnenou osobou zapísanou v KN môže byť fyzická osoba určená menom, priezviskom, rodným priezviskom, dátumom narodenia, rodným číslom a ak ide o cudzinca, iným identifikátorom a miestom trvalého pobytu; ak ide o právnickú osobu názvom, sídlom a identifikačným číslom. Fyzická osoba podnikajúca ako živnostník sa do KN zapisuje rovnako ako každá iná fyzická osoba, a preto nie je možné túto osobu zapísať do KN pod obchodným menom a IČO.

5. K správnej žalobe sa vyjadril žalovaný svojim podaním zo dňa 19.05.2021 a žalobu navrhol ako neopodstatnenú zamietnuť v celom rozsahu. Poukázal na to, že na základe rozsudku Okresného súdu Žilina sp. zn. 27C/175/2010 o rozvoze manželstva predloženého žalobcom mali byť do podielového spoluvlastníctva bývalých manželov zapísané len nehnuteľnosti, ktoré patrili do BSM v zmysle predložených listín, tak ako sú zapísané na LV č. XXXX v k. ú. L. a LV č. XX. k. ú. G.. V čase zápisu záznamu Z 505/2020 bola na LV č. XXXX evidovaná E. I. - HE - Ó ODIEVANIE, IČO: 14 165 295, ako výlučná vlastníčka, preto má správny orgán tento údaj rešpektovať. Správa katastra si nemôže sama urobiť záver o tom, čo patrí do BSM, ale vychádza z údajov evidovaných v KN a z predložených listín k návrhu. Žalovaný v konaní obnovil pôvodný zápis tak, ako bol evidovaný na LV č. XXXX. pred vykonaním záznamu Z 505/2020 t.j. uviedol ďalšiu účastníčku pod obchodným menom a IČO, pretože tento zápis bol vykonaný v súlade s vtedy platnou legislatívnou úpravou ustanovenia § 7 písm. c) katastrálneho zákona.

6. Na vyjadrenie žalovaného reagoval žalobca replikou zo dňa 08.06.2021 zotrvajúc na dôvodoch podanej správnej žaloby. Podčiarkol, že v zmysle ustanovenia § 59 ods. 2 písm. a) katastrálneho zákona môže orgán katastra vykonať opravu chyby, ktorá vznikla ako dôsledok nesprávneho zápisu, ktorý je v rozpore s podkladom pre vklad, záznam alebo poznámku. V tomto prípade sa však môže postupovať len vtedy, ak podklad pre vklad, záznam alebo poznámku sú správne, nakoľko v opačnom prípade by k zápisu nedošlo. Spravidla ide o chyby v písaní a počítaní, či už v osobných údajov účastníkov

alebo vo veľkosti spoluvlastníckych podielov a pod. Žalovaný neuvádza ani jeden dôvod, v čom videl rozpor údajov evidovaných na LV č. XXXX s verejnou listinou, na základe ktorej bol vykonaný zápis záznamom Z 505/2020. Žalovaný zmenil prvostupňové rozhodnutie z dôvodu, že v danom prípade absentoval podklad spôsobilý pre vykonanie záznamu Z 505/2020, teda podľa ustanovenia § 59 ods. 2 písm. d) katastrálneho zákona, podľa ktorého ustanovenia sa môže postupovať, keď podklad pre vklad, záznam alebo poznámku nie je správny resp. absentuje, avšak orgán katastra napriek tomu vykonal zápis do katastra nehnuteľností. Z tohto dôvodu je nutné podľa žalobcu napadnuté rozhodnutie označiť za nezákonné a nepreskúmateľné.

7. K správnej žalobe sa vyjadrila ďalšia účastníčka podaním zo dňa 09.06.2021 a poukázala na to, že počas správneho konania správa katastra zotrvala na svojom právnom závere, podľa ktorého nehnuteľnosti na LV č. XXXX patrili do BSM a prešli do podielového spoluvlastníctva, pričom prvostupňovým rozhodnutím zamietla návrh ďalšej účastníčky zo dňa 19.06.2020 na opravu chyby v katastrálnom operáte. K postupu prvostupňového správneho orgánu poznamenala, že podľa § 35 ods. 2 písm. a) katastrálneho zákona prílohou návrhu na vykonanie záznamu je verejná listina, ktorá potvrdzuje právo k nehnuteľnosti, pričom rozsudok Okresného súdu Žilina sp. zn. 27C/175/2010 nie je takouto listinou.

Poukázala tiež na § 36a katastrálneho zákona, podľa ktorého ak je vlastnícke právo k nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva a na vykonanie záznamu je predložená ďalšia verejná listina, ktorá nevychádza z údajov katastra, okresný úrad nevykoná záznam a vyzve dotknuté osoby, aby uzavreli dohodu alebo podali na súde žalobu o určenie práva k nehnuteľnosti. Katastrálny orgán však takto nepostupoval.

Ďalšia účastníčka poukázala na závery vyplývajúce z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“) sp. zn. 8Sžo 247/2010 zo dňa 20.10.2011 (R 39/2011), podľa ktorých: „Rozhodnutie o otázkach vlastníctva, vlastníckych sporov k nehnuteľnostiam, ako aj určenie, či právo alebo právny vzťah je, alebo nie je, nepatrí správne orgánu, ale patrí do právomoci súdu.“, ako aj z rozsudku NS SR sp. zn. 10Sžr 57/2011 zo dňa 28.03.2012, podľa ktorého: „Rozhodnutie o oprave chýb v katastrálnom konaní nenahrádza ani nemôže nahrádzať rozsudok súdu vo veci určenia práva alebo právneho vzťahu k nehnuteľnostiam. Účelom konania o oprave chýb nie je riešiť vlastnícky spor, ktorého riešenie patrí do výlučnej právomoci súdu.“ Podľa názoru ďalšej účastníčky podkladom na vykonanie zápisu práv k nehnuteľnostiam nemôže byť rozsudok o rozvode, ale len právoplatný rozsudok, ktorým by súd podľa § 137 CSP určil, či tu právo je alebo nie je.

V danom prípade nebolo možné, aby žalovaný použil ako dôvod svojho rozhodnutia súčasne ustanovenie § 59 ods. 2 písm. a) a ustanovenie § 59 ods. 2 písm. d) katastrálneho zákona, pretože každé ustanovuje inú možnosť opravy, preto žalovaný rozhodol podľa § 59 ods. 1, ods. 2 písm. a) katastrálneho zákona, pričom aj v prvostupňovom rozhodnutí bol návrh na opravu chyby v katastrálnom operáte podľa § 59 ods. 2 písm. a) zamietnutý s odôvodnením, že nie je dôvod na opravu podľa citovaného ustanovenia. Podľa ďalšej účastníčky nejde o žiadne protichodné stanovisko žalovaného, ak na jednej strane poukazuje, že k návrhu na vykonanie záznamu nebola priložená žiadna listina o vlastníckom práve žalobcu a na druhej strane tvrdí, že zápis do KN bol vykonaný v rozpore s verejnou listinou, ide totiž o obsahovo totožné stanovisko v tom, že rozvodový rozsudok nie je verejnou listinou pre vykonanie záznamu, a teda takáto relevantná listina nebola žalobcom k vykonaniu záznamu predložená. Vo vzťahu k zmätočnosti a nepreskúmateľnosti rozhodnutia žalovaného poukázala na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia na poslednej strane posledný odsek.

Pokiaľ žalobca vyslovuje záver, podľa ktorého nehnuteľnosti patrili do BSM a po uplynutí troch rokov od zániku manželstva prešli podľa § 149 ods. 4 OZ do podielového spoluvlastníctva ex lege, ďalšia účastníčka mala za to, že žalobca opomenul, že manželské vzťahy bývalých manželov neboli vyporiadané a rozvodový rozsudok majetkové vzťahy účastníkov neupravuje. Podielové spoluvlastníctvo ex lege vzniklo len v prípade nehnuteľností tvoriacich BSM, avšak otázka, či nehnuteľnosti patrili do BSM, musí byť určená len súdnym rozhodnutím.

Ďalšia účastníčka nepovažuje za chybné ak je zapísaná v katastri nehnuteľností pod obchodným menom a IČO, nakoľko rozhodnutie o oprave chyby nie je právnou skutočnosťou (titulom), ktorým by bolo toto právo nadobudnuté, pretože touto skutočnosťou je naďalej pôvodný zápis vlastníckeho práva.

Ďalšia účastníčka dala do pozornosti správneho súdu, že ešte pred podaním správnej žaloby podal žalobca dňa 05.01.2021 na Okresný súd Žilina určovaciu žalobu proti ďalšej účastníčke o určenie, že nehnuteľnosti patria do podielového spoluvlastníctva, ktoré konanie je vedené pod sp. zn. 2C/1/2021. Žalobcovi teda musí byť zrejmé, že správa katastra nie je oprávnená rozhodovať o vlastníckom práve a správna žaloba je neodpostatnená. Správnu žalobu preto navrhla zamietnuť.

8. Na podanie ďalšej účastníčky reagoval žalobca replikou zo dňa 06.07.2021, pričom v celom rozsahu zotrval na dôvodoch podanej správnej žaloby.

9. Na repliku žalobcu reagovala ďalšia účastníčka duplikou zo dňa 26.07.2021 s tým, že žalobcovi nie je zrejmý obsah a účinky príslušných ustanovení katastrálneho zákona pri rozhodovaní o oprave chýb v katastrálnom operáte.

10. Z administratívneho spisu vyplýva priebeh administratívneho konania tak, ako je zachytený v odseku 1 až 3 odôvodnenia tohto rozsudku.

11. Krajský súd v Žiline, ako správny súd, rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania za splnenia podmienok podľa § 107 ods. 2 SSP a pri skonštatovaní absencie existencie dôvodov pre nariadenie pojednávania podľa § 107 ods. 1 písm. a) až e) SSP. Za splnenia podmienok podľa § 137 ods. 4 SSP na termíne určenom na deň 22.03.2023 správny súd verejne vo veci vyhlásil rozsudok.

12. Správny súd preskúmal zákonnosť napadnutého rozhodnutia a prvostupňového rozhodnutia a postupu žalovaného ako aj prvostupňového správneho orgánu predchádzajúceho ich vydaniu podľa § 177 ods. 1 SSP, a to vychádzajúc zo žalobných bodov (§ 134 ods. 1 SSP, § 183 SSP). Po zistení, že žaloba nie je dôvodná, rozhodol o zamietnutí žaloby podľa § 190 SSP z nasledovných dôvodov:

13. Podľa § 177 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), správnu žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

Podľa § 134 ods. 1 SSP, správny súd je viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak nie je ďalej ustanovené inak.

Podľa § 190 SSP, ak správny súd po preskúmaní rozhodnutia alebo opatrenia žalovaného dospeje k záveru, že žaloba nie je dôvodná, rozsudkom ju zamietne.

Podľa § 34 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam účinného k 02.12.2020, t. j. ku dňu právoplatnosti napadnutého rozhodnutia (ďalej len „katastrálny zákon“), práva k nehnuteľnostiam uvedené v § 1 ods. 1, ktoré vznikli, zmenili sa alebo zanikli zo zákona, rozhodnutím štátneho orgánu, príklopom licitátora na verejnej dražbe, vydržaním, prírastkom a spracovaním, práva k nehnuteľnostiam osvedčené notárom, ako aj práva k nehnuteľnostiam vyplývajúce z nájomných zmlúv, zo zmlúv o prevode správy majetku štátu alebo z iných skutočností svedčiacich o zverení správy majetku obce alebo správy majetku vyššieho územného celku sa do katastra zapisujú záznamom, a to na základe verejných listín a iných listín. Záznamom sa zapisuje i zmena poradia záložných práv z dohody záložných veriteľov o poradí ich záložných práv rozhodujúcim na ich uspokojenie.

Podľa § 35 ods. 1 katastrálneho zákona, okresný úrad vykoná záznam bez návrhu, prípadne na návrh vlastníka alebo inej oprávnenej osoby. Návrh na vykonanie záznamu možno podať aj prostredníctvom elektronického formulára, ktorý úrad zverejní na svojom webovom sídle.

Podľa § 35 ods. 2, prílohou návrhu na vykonanie záznamu je verejná listina alebo iná listina, ktorá potvrdzuje právo k nehnuteľnosti; ak ide o zápis záložného práva, ktoré vzniká zo zákona, listinu preukazujúcu existenciu pohľadávky nie je potrebné priložiť, identifikácia parciel, ak vlastnícke právo k nehnuteľnosti nie je zapísané v liste vlastníctva, iné listiny, ktoré majú dôkaznú hodnotu pre konanie.

Podľa § 36 ods. 1 katastrálneho zákona, okresný úrad posúdi, či je predložená verejná listina alebo iná listina bez chýb v písaní alebo počítaní a bez iných zrejmých nesprávností a či obsahuje náležitosti podľa tohto zákona.

Podľa § 36 ods. 2 katastrálneho zákona, ak je verejná listina alebo iná listina spôsobilá na vykonanie záznamu, okresný úrad vykoná záznam do katastra.

Podľa § 36a katastrálneho zákona, ak je vlastnícke právo k nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva a na vykonanie záznamu je predložená ďalšia verejná listina alebo iná listina, ktorá nevychádza z údajov

katastra, okresný úrad nevykoná záznam a túto skutočnosť oznámi tomu, kto ju predložil, a tomu, v koho prospech právo k nehnuteľnosti svedčí podľa listiny. Okresný úrad súčasne vyzve dotknuté osoby, aby uzavreli dohodu alebo podali na súde žalobu o určenie práva k nehnuteľnosti.

Podľa § 59 ods. 1 katastrálneho zákona, konanie o oprave chyby je konanie, v ktorom okresný úrad opravuje chybné údaje katastra, ktoré vznikli jeho vlastnou činnosťou alebo činnosťou iných štátnych orgánov, notárov alebo iných osôb na základe chybných podkladov okresného úradu. Oprava chyby sa vykoná zápisom do katastra na základe rozhodnutia o oprave chyby alebo protokolu o oprave chyby.

Podľa § 59 ods. 2 písm. a) a d) katastrálneho zákona, okresný úrad opraví

a) údaje katastra uvedené v § 7, ak sú v rozpore s rozhodnutím o povolení vkladu, verejnou listinou alebo s inou listinou, na základe ktorej bol vykonaný zápis do katastra; to neplatí, ak boli údaje zapísané podľa § 42 ods. 6,

d) údaje zapísané do katastra v rozpore s § 36 ods. 2, § 39 alebo § 42, ak nedošlo od zápisu do katastra záznamom k zmene vlastníckeho práva.

Podľa § 47 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

Podľa § 143 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov je všetko, čo môže byť predmetom vlastníctva a čo nadobudol niektorý z manželov za trvania manželstva, s výnimkou vecí získaných dedičstvom alebo darom, ako aj vecí, ktoré podľa svojej povahy slúžia osobnej potrebe alebo výkonu povolania len jedného z manželov, a vecí vydaných v rámci predpisov o reštitúcii majetku jednému z manželov, ktorý mal vydanú vec vo vlastníctve pred uzavretím manželstva alebo ktorému bola vec vydaná ako právnenému nástupcovi pôvodného vlastníka.

Podľa § 149 ods. 4 OZ, ak do troch rokov od zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov nedošlo k jeho vyporiadaniu dohodou alebo ak bezpodielové spoluvlastníctvo manželov nebolo na návrh podaný do troch rokov od jeho zániku vyporiadané rozhodnutím súdu, platí, pokiaľ ide o hnutelné veci, že sa manželia vyporiadali podľa stavu, v akom každý z nich veci z bezpodielového spoluvlastníctva pre potrebu svoju, svojej rodiny a domácnosti výlučne ako vlastníci užíva. O ostatných hnutelných veciach a o nehnuteľných veciach platí, že sú v podielovom spoluvlastníctve a že podiely oboch spoluvlastníkov sú rovnaké. To isté platí primerane o ostatných majetkových právach, ktoré sú pre manželov spoločné.

Podľa § 22 ods. 5 katastrálneho zákona, v katastrálnom konaní sa postupuje podľa všeobecných predpisov o správnom konaní, ak tento zákon alebo iný zákon neustanovuje inak.

Podľa § 59 ods. 5 katastrálneho zákona, na konanie o oprave chyby sa nevzťahuje správny poriadok, ak ide o opravu

a) údajov katastra, ktoré nie sú zapísané v liste vlastníctva,

b) údajov katastra, ktoré sú zapísané v liste vlastníctva, a to titulu, mena, priezviska, rodného priezviska, dátumu narodenia, rodného čísla, a ak ide o cudzinca, iného identifikátora, miesta trvalého pobytu, názvu alebo obchodného mena právnickej osoby, sídla právnickej osoby, identifikačného čísla organizácie, titulu nadobudnutia práva k nehnuteľnosti, bližších identifikačných údajov o nehnuteľnostiach ustanovených všeobecne záväzným právnym predpisom,

c) znenia poznámky, ak bolo zapísané v rozpore s predloženou verejnou listinou alebo s inou listinou,

d) výmery a chybné zobrazenie hranice parcely registra „E“,

e) chybné zobrazenie hranice parcely registra „C“, ak nejde o opravu podľa odseku 2 písm. f).

Podľa § 7 písm. c) katastrálneho zákona obsahuje tieto údaje: údaje o právach k nehnuteľnostiam, údaje o vlastníkovi nehnuteľnosti (ďalej len "vlastník") a o inej oprávnenej osobe, ak ide o fyzickú osobu, meno, priezvisko, rodné priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo a ak ide o cudzinca iný identifikátor a miesto trvalého pobytu, ak ide o právnickú osobu, názov, sídlo a identifikačné číslo, ako aj údaje o skutočnostiach súvisiacich s právami k nehnuteľnostiam.

Podľa § 7 písm. c) katastrálneho zákona v znení účinnom v čase nadobudnutia nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX ďalšou účastníčkou konania (t. j. od 01.01.1998 do 31.12.2001), kataster obsahuje údaje o právach k nehnuteľnostiam vrátane identifikačných údajov o vlastníkoch nehnuteľností (ďalej len „vlastník“) a o iných osobách oprávnených z práv k nehnuteľnostiam (ďalej len „iná oprávnená osoba“), ako aj údaje o skutočnostiach súvisiacich s právami k nehnuteľnostiam.

14. V prvom rade správny súd konštatuje, že predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie vydané v konaní o oprave chyby v katastrálnom operáte podľa § 59 katastrálneho zákona. Toto konanie v zásade neslúži na preskúvanie zákonnosti zápisov práv k nehnuteľnostiam a nie je ani prostriedkom na riešenie vlastníckych alebo užívacích sporov k nehnuteľnostiam. Opravou chýb v katastrálnom operáte sa, s výnimkou opravy podľa § 59 ods. 2 písm. d) katastrálneho zákona, nemenia právne vzťahy k nehnuteľnostiam, len sa opravuje konkrétna chyba katastrálneho operátu, pokiaľ nastane niektorá zo skutkových podstát uvedených v § 59.

15. Správny súd poukazuje na to, že:

„Podmienky opravy chyby v katastrálnom operáte vymedzené v § 59 ods. 2 KZ je potrebné v aplikačnej praxi uplatňovať s prihliadnutím na účely spravovania katastra nehnuteľností vymedzeným v § 2 KZ (katastrálny zákon - pozn. správneho súdu) pri súčasnom rešpektovaní princípu právnej istoty ako jedného zo základných postulátov materiálneho právneho štátu a vyplývajúceho z čl. 1 ods. 1 Ústavy SR, ako aj pri rešpektovaní nesporného charakteru konania o oprave chyby v katastrálnom operáte. Pokiaľ ustanovenia § 59 ods. 2 KZ pripúšťajú pri ich aplikácii dvojaký výklad, a to jeden v prospech odstránenia nesprávneho údajov v katastri nehnuteľností a druhý v neprospech odstránenia nesprávneho údajov v katastri nehnuteľností, javí sa žiaducim preferovať spravidla výklad v prospech odstránenia nesprávneho údajov v katastri nehnuteľností. Kataster nehnuteľností by totiž mal byť zdrojom hodnoverných údajov o nehnuteľnostiach, o právach k nehnuteľnostiam a o osobách oprávnených a povinných z právnych vzťahov k nehnuteľnostiam.

Ak orgán katastra rozhodne tak, že sa údaje katastra nehnuteľností opravujú, musí priamo vo výroku svojho rozhodnutia vymedziť dôvod opravy chyby v katastrálnom operáte, t.j. musí uviesť, podľa ktorého ustanovenia § 59 ods. 2 KZ rozhodol o oprave chyby v katastrálnom operáte.“

„Podľa § 59 ods. 2 písm. a) KZ orgán katastra opraví údaje katastra nehnuteľností uvedené v § 7 KZ, ak sú v rozpore s rozhodnutím o povolení vkladu, verejnou listinou alebo s inou listinou, na základe ktorej bol vykonaný zápis konkrétneho údajov do katastra nehnuteľností. Výnimkou sú údaje, ktoré boli zapísané do katastra nehnuteľností podľa § 42 ods. 6 KZ. Kumulatívnymi predpokladmi vykonania opravy chyby podľa tejto právnej normy sú: zápis údajov uvedeného v § 7 KZ do katastra nehnuteľností v rozpore s rozhodnutím o povolení vkladu, verejnou listinou alebo s inou listinou, skutočnosť, že dotknutý údaj nie je údajom zapísaným do katastra nehnuteľností podľa § 42 ods. 6 KZ, nesporný charakter opravy údajov katastra nehnuteľností, právoplatnosť rozhodnutia o oprave chyby v katastrálnom operáte alebo vyhotovenie protokolu o oprave chyby v katastrálnom operáte v závislosti od predmetu konania.

Oprava chyby v katastrálnom operáte ustanovená v § 59 ods. 2 písm. a) KZ sa týka takých údajov, na ktorých zápis do katastra nehnuteľností síce boli splnené podmienky, no pri ich zápise do katastra nehnuteľností došlo k prepisovej chybe zo strany orgánu katastra. V tom spočíva zásadný rozdiel oproti oprave chyby v katastrálnom operáte podľa § 59 ods. 2 písm. d) KZ, ktorý sa týka opravy údajov katastra nehnuteľností, na ktorých zápis neboli splnené podmienky, a napriek tomu bol vykonaný zápis do katastra nehnuteľností. Účelom opravy chyby v katastrálnom operáte podľa § 59 ods. 2 písm. a) KZ je zabezpečiť súlad údajov katastra nehnuteľností s dokumentáciou katastrálneho operátu. Predmetnú opravu chyby v katastrálnom operáte si však nemožno zamieňať so skúmaním súladu zápisu v katastri nehnuteľností so skutočným stavom, pretože takéto oprávnenie prináleží jedine súdu v civilnom sporovom konaní. Inak povedané oprava chyby v katastrálnom operáte síce predstavuje právny inštitút na dosiahnutie súladu v katastri nehnuteľností zapísaného právneho stavu so skutočným stavom, no len prostredníctvom posudzovania zhody údajov katastra nehnuteľností s listinami, ktoré boli podkladom pre ich zápis. Zisťovanie súladu daných údajov so skutočným stavom však nesie v sebe nesporný sporový moment, ktorý je neoddeliteľne spojený s rozhodovaním súdu v civilnom procese. (FEČÍK, Marián, JAKUBÁČ, Róbert. § 59 Oprava chýb v katastrálnom operáte. In: FEČÍK, Marián, JAKUBÁČ, Róbert. Katastrálny zákon. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2021, s. 826-828, marg. č. 39-42).“

„Osobitnou kategóriou chýb v katastrálnom operáte, ktoré vznikajú vlastnou činnosťou orgánu katastra pri zápisoch do katastra nehnuteľností, je údaj vpísaný do katastra nehnuteľností formou záznamu, hoci podmienky na vykonanie záznamu splnené neboli, ako aj údaj vpísaný do katastra nehnuteľností formou poznámky alebo zrušenia poznámky, hoci podmienky na vykonanie poznámky alebo zrušenie poznámky

splnené neboli. Keďže tieto vpisy nemajú oporu v dokumentácii katastrálneho operátu, predstavujú údaje katastra nehnuteľností, ktoré sú v rozpore s dokumentáciou katastrálneho operátu. Zároveň majú tieto vpisy povahu nezákonného opatrenia orgánu katastra. Možnosť vykonania opravy takejto chyby v katastrálnom operáte podľa právnej úpravy účinnej do 30. septembra 2018 bola sporná. V súdnej praxi totiž existovali rôzne právne názory na to, či je možné v rámci konania o oprave chyby v katastrálnom operáte posudzovať, či listina, na základe ktorej bol vykonaný zápis do katastra nehnuteľností, spĺňala podmienky na zápis alebo nie. Inak povedané, v súdnej praxi boli prezentované rôzne názory na to, či je v takomto prípade možné napraviť nesprávny postup orgánu katastra pri zápise do katastra nehnuteľností postupom podľa § 59 KZ v jeho znení účinnom do 30. septembra 2018.“

„Z jedného z rozhodnutí Najvyššieho súdu SR vyplýva, že orgán katastra bol oprávnený opraviť zápis v katastri nehnuteľností, ktorý nemal byť vykonaný, pretože neboli splnené podmienky pre vykonanie tohto zápisu. V inom prípade Najvyšší súd SR potvrdil rozhodnutie krajského súdu, v ktorom krajský súd konštatoval, že v rámci konania o oprave chyby správny orgán už neskúma spôsobilosť listín na zápis. Vzhľadom na protikladné stanoviská prezentované v rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu SR bolo potrebné výslovne upraviť, či je orgán katastra oprávnený vykonať opravu údajov, ktoré boli do katastra nehnuteľností zapísané, hoci na to neboli splnené podmienky. Novelou katastrálneho zákona vykonanou zákonom č. 212/2018 Z. z. bol s účinnosťou od 1. októbra 2018 ustanovený v § 59 ods. 2 písm. d) KZ nový dôvod opravy chyby v katastrálnom operáte. Zákonodarcia sa pritom priklonil k stanovisku, že pri splnení zákonom stanovených podmienok má orgán katastra právomoc v konaní o oprave chyby v katastrálnom operáte napraviť vlastné pochybenie spočívajúce v nezákonne vykonanom zázname alebo v nezákonne vykonanej poznámke, prípadne v nezákonne vymazanej poznámke. Podľa § 59 ods. 2 písm. d) KZ orgán katastra opraví údaje zapísané do katastra nehnuteľností v rozpore s § 36 ods. 2, § 39 alebo § 42 KZ, ak nedošlo od zápisu do katastra záznamom k zmene vlastníckeho práva. Táto právna norma ustanovuje právomoc orgánu katastra opraviť nezákonné opatrenie tohto správneho orgánu spočívajúce vo vykonaní záznamu alebo poznámky alebo vo výmaze poznámky, hoci na to neboli splnené podmienky. Predpoklady vykonania opravy chyby podľa tejto právnej normy treba rozlišovať osobitne vo vzťahu k nezákonne vykonanému záznamu na jednej strane a osobitne vo vzťahu k nezákonne vykonanej poznámke alebo nezákonne vykonanému výmazu poznámky na druhej strane. Kumulatívnymi predpokladmi vykonania opravy chyby spočívajúcej v nezákonne vykonanom zázname sú: zápis do katastra nehnuteľností v rozpore s § 36 ods. 2 KZ alebo v rozpore s § 42 KZ, nenadväzovanie zmeny vlastníckeho práva na nezákonne vykonaný záznam, nesporný charakter opravy údajov katastra nehnuteľností, právoplatnosť rozhodnutia o oprave chyby v katastrálnom operáte. Pri kumulatívnom splnení týchto podmienok môže orgán katastra zrušiť záznam, ktorý vôbec nemal byť vykonaný, pretože neboli splnené podmienky na vykonanie záznamu, a obnoviť zápis právneho vzťahu k nehnuteľnosti, ktorý bol dotknutý vykonaným nezákonným záznamom. (FEČÍK, Marián, JAKUBÁČ, Róbert. § 59 Oprava chýb v katastrálnom operáte. In: FEČÍK, Marián, JAKUBÁČ, Róbert. Katastrálny zákon. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2021, s. 831-832, marg. č. 57.), (ďalej len „Komentár ku katastrálnemu zákonu“).

16. Správny súd v súlade s vyššie citovanými závermi, rovnako ako uvádzali žalobca v správnej žalobe a žalovaný v napadnutom rozhodnutí, má za to, že je nutné rozlišovať medzi opravou vykonanou podľa § 59 ods. 2 písm. a) katastrálneho zákona, ktorá slúži na opravu zjavných nesprávností, ku ktorým došlo pri zápise, ak sú zapísané údaje v rozpore s listinou, na základe ktorej bol zápis vykonaný, naproti čomu oprava v zmysle § 59 ods. 2 písm. d) katastrálneho zákona (v intenciách prejednávanej veci) slúži na opravu nezákonnosti spočívajúcej vo vykonaní záznamu napriek tomu, že podmienky pre zapísanie záznamu neboli splnené, pričom touto opravou sa obnovuje právny vzťah k nehnuteľnostiam na stav pred vykonaním nezákonného záznamu. Správny súd preto dáva za pravdu žalobcovi, že pokiaľ žalovaný vo výroku napadnutého rozhodnutia poukazoval na § 59 ods. 2 písm. a) katastrálneho zákona, oprava, ktorú vykonal, tomu nezodpovedá.

17. Žalovaný vo svojom rozhodnutí tvrdí vykonanie opravy z dôvodu rozporu údajov s verejnou listinou (strana 9 prvý odsek napadnutého rozhodnutia), pričom správny súd toto jeho tvrdenie nepovažuje za nesprávne, nakoľko korešponduje aj so záverom vyplývajúcim z vyššie citovaného Komentára ku katastrálnemu zákonu.

Podľa Komentára ku katastrálnemu zákonu ak sa záznam vykonaná napriek chýbajúcemu zákonnému podkladu (listine), ide o rozpor záznamu s dokumentáciou katastrálneho operátu. Preto správny súd túto argumentáciu žalovaného (o rozpore údajov s listinou), ktorou je napadnuté rozhodnutie odôvodnené,

nepovažuje za zmätočnú vo vzťahu k ďalšej argumentácii žalovaného, v rámci ktorej žalovaný odôvodňuje vykonanie opravy v katastrálnom operáte skutočnosťou, že verejné listiny predložené k návrhu na vykonanie zápisu záznamom Z 505/2020 nepotvrdovali, že nehnuteľnosti evidované na LV č. XXXX k. ú. G. patrili do BSM žalobcu a ďalšej účastníčky, resp. nepotvrdovali ani spoluvlastnícke právo žalobcu k týmto nehnuteľnostiam.

Na tomto mieste odôvodnenia správny súd zdôrazňuje, že z odôvodnenia na strane 9 napadnutého rozhodnutia jednoznačne vyplývajú dôvody, na základe ktorých žalovaný pristúpil k oprave údajov, pričom v podstate celá argumentácia žalovaného smeruje k oprave podľa ustanovenia § 52 ods. 2 písm. d) katastrálneho zákona, hoci vo výroku uvádza ust. § 59 ods. 2 písm. a) katastrálneho zákona. Sám žalovaný pritom na strane 9 odsek 6 a 7 napadnutého rozhodnutia (správne) rozlišuje medzi opravou podľa § 59 ods. 2 písm. a) a písm. d) katastrálneho zákona a aj správne dôvodí, že v prípade chybného zápisu zo strany okresného úradu má tento zákonné oprávnenie svoje pochybenie napraviť.

18. Na základe vyššie uvedeného správny súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci žalovaný vykonal opravu podľa § 59 ods. 2 písm. d) katastrálneho zákona, a to pre rozpor záznamu Z 505/2020 na LV č. XXXX s § 36 ods. 2 katastrálneho zákona. Tento jeho (inak správny) postup však nekorešponduje s poukazom na § 59 ods. 2 písm. a) katastrálneho zákona uvedeným vo výroku napadnutého rozhodnutia. Správny súd v tejto súvislosti považuje za dôležité uviesť, že táto vada - nesprávne uvedenie ustanovenia, podľa ktorého sa rozhodovalo, je len formálna a nečiní napadnuté rozhodnutie nepreskúmateľným pre nezrozumiteľnosť (zjavne sa vykonáva oprava podľa § 59 ods. 2 písm. d) katastrálneho zákona), ani nedostatok dôvodov (argumentácia, z akých dôvodov sa oprava vykonáva, je vyčerpávajúcím spôsobom uvedená na strane 9, najmä v odseku 3 a 4 napadnutého rozhodnutia). Podľa názoru správneho súdu je takáto vada odstrániteľná i opravou vykonanou podľa § 47 ods. 6 Správneho poriadku, ktorý procesný predpis sa subsidiárne aplikuje podľa § 22 ods. 5 katastrálneho zákona na konanie o oprave chyby v prejednávanej veci a podľa ustanovenia ktorého chyby v písaní, v počtoch a iné zjavné nesprávnosti v písomnom vyhotovení rozhodnutia správny orgán kedykoľvek aj bez návrhu opraví a upovedomí o tom účastníkov konania.

19. Správny súd zdôrazňuje, že aj keby dospel k opačnému záveru a prikrečil k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súčasne by zaviazal žalovaného rozhodnúť rovnakým spôsobom ako v napadnutom rozhodnutí, t. j. vykonať opravu a obnoviť predchádzajúci zápis na LV č. XXXX s tým, že by bolo nutné uviesť len správne ustanovenie § 59 ods. 2 písm. d) katastrálneho zákona. Takýto postup považuje správny súd za formalistický a neúčelný; navyše zrušenie napadnutého rozhodnutia by pre žalobcu neprineslo lepšie právne postavenie. Správny súd opätovne konštatuje, že takáto vada nečiní napadnuté rozhodnutie nezákonným.

Správny súd pri svojom rozhodnutí taktiež vzal do úvahy princíp hodnovernosti údajov uvedených v katastri nehnuteľností podľa § 70 katastrálneho zákona, a teda aby v katastri nehnuteľností bol evidovaný ten zápis, ktorý správny súd považuje za súladný so zákonom.

20. Pokiaľ v prejednávanej veci došlo k oprave chybného zápisu vykonaného záznamom Z 505/2020 na LV č. XXXX, postup zo strany žalovaného bol správny a došlo ním k náprave pochybenia zo strany prvostupňového orgánu, ktorý vykonal záznam Z 505/2020 na LV č. XXXX napriek tomu, že mu nebol predložený súhlas ďalšej účastníčky ako bývalej manželky s takým vyporiadaním medzi bývalými manželmi, t. j. s tým, aby došlo k zmene jej výlučného vlastníckeho práva na podielové spoluvlastníctvo oboch bývalých manželov. Navyše správa katastra prekročila svoju právomoc, pokiaľ nehnuteľnosť evidovanú výlučne na ďalšiu účastníčku bez ďalšieho považovala za majetok patriaci do BSM.

Podľa názoru správneho súdu na záznam zmeny výlučného vlastníctva ďalšej účastníčky evidovaného na LV č. XXXX na bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, resp. následne na podielové spoluvlastníctvo bývalých manželov podľa § 149 ods. 4 OZ (ktorá právna skutočnosť nastáva zo zákona), v intenciách prejednávanej veci nepostačujú listiny predložené žalobcom (sobášny list, rozsudok o rozvode manželstva, živnostenský list), ale vyžadovalo by sa aj vyhlásenie oboch bývalých manželov, jednak, že ide o majetok patriaci do BSM, ako aj, že sa nedohodli písomnou dohodou na inom vyporiadaní (ako predpokladá § 149 ods. 4 OZ) ani nepodali návrh na vyporiadanie BSM na súd. Správny súd prízvukuje, že len v takom prípade by išlo o okolnosť zmeny vlastníckeho práva nesporevého charakteru, ktorú by správa katastra mohla zapísať záznamom.

21. Správny súd v tejto súvislosti podporne poukazuje na Komentár ku katastrálnemu zákonu, podľa ktorého:

„V minulosti sa v zmysle § 28 Vykonávacej vyhlášky ku katastrálnemu zákonu (vyhláška č. 461/2009 Z. z. Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, ktorou sa vykonáva zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov- pozn. správneho súdu) za záznamovú listinu považovalo aj vyhlásenie manželov, že nehnuteľnosť nadobudnutá počas trvania manželstva je v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, a sobášny list, ak je ako stavebník alebo vlastník evidovaný len jeden z manželov. Zápisom do katastra nehnuteľností na základe týchto záznamových listín sa mal zabezpečiť súlad zápisu v katastri nehnuteľností so skutočným stavom v prípadoch, keď v katastri nehnuteľností bol ako vlastník nehnuteľnosti evidovaný len jeden z manželov, hoci podľa skutočného stavu bola, resp. mala byť nehnuteľnosť v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov. Novelou Vykonávacej vyhlášky ku katastrálnemu zákonu účinnou od 1. októbra 2018 však boli tieto listiny vypustené z exemplifikačného výpočtu záznamových listín v tomto právnom predpise. Vypustenie predmetných listín z exemplifikačného výpočtu záznamových listín pritom nasvedčuje vóli normotvorcu, aby sa na základe týchto listín záznam do katastra nehnuteľností nevykonával. Otázne preto je, akým spôsobom sa má de lege lata zosúladiť stav zapísaný v katastri nehnuteľností s hmotnoprávnou úpravou nadobúdania vlastníctva manželmi počas trvania manželstva a existencie ich bezpodielového spoluvlastníctva. Do úvahy v zásade prichádzajú dve teoretické riešenia, ako odstrániť uvedený nesúlad medzi stavom zapísaným v katastri nehnuteľností a skutočným stavom ohľadne vlastníctva nehnuteľnosti, ktorá má byť podľa hmotného práva v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov. Podľa prvého riešenia by sa mal tento nesúlad odstrániť formou záznamu tak, ako to bolo pred 1. októbrom 2018. Takýto výklad umožňuje skutočnosť, že v § 28 Vykonávacej vyhlášky ku katastrálnemu zákonu je uvedený „iba“ exemplifikačný výpočet záznamových listín. To znamená, že záznam je možné vykonať aj na základe takých listín, ktoré nie sú výslovne uvedené v tomto ustanovení, a teda aj na základe vyhlásenia manželov a ich sobášneho listu. Ďalším riešením by bol vklad na základe dohody o urovnaní vlastníckych vzťahov manželov k dotknutej nehnuteľnosti.

Keďže však účinky vkladu a záznamu sú odlišné, keďže vklad má konštitutívne účinky a záznam „iba“ evidenčné účinky, a aj samotné podmienky na vklad a záznam sú odlišné, nie je prípustný postup podľa oboch vyššie uvedených možností odstránenia nesúladu medzi stavom zapísaným v katastri nehnuteľností a skutočným stavom. Právna úprava de lege lata nedáva a neumožňuje dať jednoznačné stanovisko k otázke, ktoré z týchto dvoch teoretických riešení je správne, no je potrebné skôr sa prikloniť k prvému riešeniu, t. j. k zápisu formou záznamu na základe vyhlásenia manželov a ich sobášneho listu, keďže toto riešenie predstavuje pre manželov ako dotknuté subjekty menšiu záťaž. Zároveň je verejný záujem o zosúladenie stavu zapísaného v katastri nehnuteľností a skutočného stavu, keďže kataster nehnuteľností má byť zdrojom údajov o právach k nehnuteľnostiam v súlade so skutočnými právnymi vzťahmi. Aj z tohto dôvodu je potrebné voliť také riešenie, pri ktorom možno predpokladať vyššiu mieru motivácie dotknutých subjektov na odstránení nesúladu medzi stavom zapísaným v katastri nehnuteľností a skutočným stavom. Zároveň je však potrebné zdôrazniť ochranu dobrej viery osoby, ktorá nadobudla právo k dotknutej nehnuteľnosti v čase, keď bol v katastri nehnuteľností evidovaný ako jej vlastník len jeden z manželov. Zápis v katastri nehnuteľností v rozpore s hmotným právom totiž v danom prípade nesmie byť na ujmu dobromyseľného nadobúdateľa práva k danej nehnuteľnosti. (FEČÍK, Marián, JAKUBÁČ, Róbert. § 36 [Konanie o zázname]. In: FEČÍK, Marián, JAKUBÁČ, Róbert. Katastrálny zákon. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2021, s. 608-609, marg. č. 26.)

22. Správny súd ďalej dodáva, že pokiaľ prvostupňový orgán pri posudzovaní návrhu ďalšej účastníčky na opravu záznamu na LV č. XXXX odmietol vykonať opravu pre nesplnenie podmienok podľa § 59 ods. 2 písm. d) katastrálneho zákona, a to konkrétne z dôvodu, že od zápisu listiny Z 505/2020 do katastra nehnuteľností došlo k zmene vlastníckeho práva na LV č. XXXX v k. ú. L., nebolo toto východisko správne. Logickým výkladom ust. § 59 ods. 2 písm. d) katastrálneho zákona možno dospieť k záveru, že táto podmienka musí byť splnená vo vzťahu k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom opravy, teda po vykonaní záznamu Z 505/2020 by muselo dôjsť k zmene vlastníckeho práva na LV č. XXXX v k. ú. G.. To znamená, že niektorý zo zapísaných spoluvlastníkov zapísaných na LV č. XXXX (žalobca alebo ďalšia účastníčka) by medziasom musel previesť svoj spoluvlastnícky podiel na inú tretiu osobu, ktorá okolnosť však v prejednávanej veci nenastala. Preto bolo právne posúdenie veci zo strany prvostupňového správneho orgánu, ktorý prihliadal na zmenu, ktorá nastala pri nehnuteľnostiach evidovaných na LV č. XXXX v k. ú. L., nesprávne. Žalovaný uvedenú pochybenie správy katastra napravil napadnutým rozhodnutím, a tým bol obnovený (z administratívneho hľadiska) zákonný stav. Vzhľadom k vyššie uvedenému správny súd dodáva, že túto podmienku pre vykonanie opravy podľa § 59 ods. 2 písm. d) katastrálneho zákona - nenadväzovanie zmeny vlastníckeho práva na nezákonne

vykonaný záznam, považuje v danej veci za splnenú a nebolo nutné, aby sa žalovaný s touto okolnosťou, ktorá v danej veci nenastala, v napadnutom rozhodnutí vypořádaval.

23. Správny súd opätovne zdôrazňuje, že správne orgány (ale ani správny súd) nie sú oprávnené rozhodovať vo veciach vlastníckeho práva, a teda v intenciách prejednávanej veci určovať, či vec patrí do podielového spoluvlastníctva bývalých manželov; táto právomoc prináleží jedine civilnému súdu, a to na základe žaloby podanej podľa § 137 CSP. (Pre úplnosť správny súd dodáva, že mal preukázané podanie takejto žaloby zo strany žalobcu na Okresný súd Žilina). Vzhľadom k uvedenému správny súd považuje za nedôvodné námietky obsiahnuté v žalobnom bode 2), podľa ktorých nehnuteľnosti evidované na LV č. XXXX patria do podielového spoluvlastníctva žalobcu a ďalšej účastníčky ako bývalých manželov, nakoľko uvedené námietky a v tomto smere rozvinutá argumentácia môžu byť predmetom skúmania len v rámci civilného sporového konania.

Správny súd k nim však prihliadať nemôže, nakoľko v správnom súdnom konaní preskúmava zákonnosť napadnutého rozhodnutia a nepreskúmava súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, v ktorých je daná právomoc súdu v civilnom procese (§ 7 písm. d) SSP).

24. Čo sa týka námietok obsiahnutých v žalobnom bode 3), ani tieto nie sú nedôvodné, nakoľko došlo k obnove pôvodného zápisu na LV č. XXXX, a to podľa právneho stavu existujúceho v čase zápisu vlastníckeho práva v prospech ďalšej účastníčky, teda jej uvedenie pod obchodným menom a IČO je správne.

25. Správny súd k argumentácii ďalšej účastníčky poukazuje najmä na svoje závery k jednotlivým žalobným bodom.

26. Nakoľko správny súd zistil, že žaloba nie je dôvodná, túto postupom podľa § 190 SSP zamietol.

27. Podľa § 167 ods. 1 SSP, správny súd prizná žalobcovi voči žalovanému právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania, ak mal žalobca vo veci celkom alebo sčasti úspech.

Podľa § 168 SSP, žalovanému prizná správny súd podľa pomeru jeho úspechu vo veci voči žalobcovi právo na náhradu dôvodne vynaložených trov konania iba, ak to možno spravodlivo požadovať. Orgánu štátnej správy však náhradu trov právneho zastúpenia možno priznať len výnimočne.

Podľa § 169 SSP, ďalší účastník, osoba zúčastnená na konaní a zainteresovaná verejnosť pri zúčastnení sa na konaní podľa § 42 ods. 1 písm. d) majú voči účastníkovi konania, ktorý nebol v konaní úspešný, právo na náhradu iba tých trov, ktoré im vznikli v súvislosti s plnením povinnosti, ktorú im správny súd uložil. Z dôvodov hodných osobitného zreteľa im môže správny súd na návrh priznať právo na náhradu ďalších trov konania.

28. O trovách konania vo vzťahu k žalobcovi správny súd rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP a contrario tak, že ako neúspešnému účastníkovi mu náhradu trov konania nepriznal a vo vzťahu k žalovanému podľa § 168 SSP a contrario tak, že ani žalovanému súd náhradu trov nepriznal, pretože neboli splnené podmienky na aplikáciu tohto ustanovenia - výnimočnosť situácie.

29. O trovách konania ďalšej účastníčky konania rozhodol správny súd podľa § 169 SSP tak, že jej právo na ich náhradu nepriznal, nakoľko ďalší účastníci majú voči v konaní neúspešnému účastníkovi konania právo na náhradu iba tých trov, ktoré im vznikli v súvislosti s plnením povinnosti uloženej správnym súdom, čo v posudzovanom prípade nebolo naplnené. Rovnako tak neboli pre priznanie náhrady ďalších trov konania na návrh zistené žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa.

30. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť, ak to zákon pripúšťa (§ 439, § 440 SSP) v lehote jeden mesiac od doručenia rozhodnutia krajského súdu, ktorá sa podáva na krajskom súde, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal.

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP uviesť a) označenie napadnutého rozhodnutia,
b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"),
d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

Sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d),
c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.